Zorg en ondersteuning voor veteranen

nederlands veteranen instituut

Inleiding

Veteranen zijn (ex-)militairen die namens Nederland zijn ingezet onder oorlogsomstandigheden of tijdens (vredes) missies. Nederland telt momenteel 105.350 veteranen, waardoor waarschijnlijk in iedere gemeente veteranen wonen. Deze veteranen kunnen bij hulp- en ondersteuningsvragen contact opnemen met gemeenten, bijvoorbeeld in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo).

Voor veteranen is daarnaast sinds 2014 de Veteranenwet van kracht. Hiermee is bij wet geregeld dat veteranen voor hun militaire inzet, van zowel overheid als samenleving, erkenning en waardering verdienen. Deze Veteranenwet beschrijft onder meer de bijzondere zorgplicht van de overheid voor veteranen die als gevolg van de militaire inzet (gezondheids)zorg en ondersteuning nodig hebben.

Tussen uitvoering van de bijzondere zorgplicht voor veteranen en de taken van de gemeenten in het kader van de Wmo bestaan raakvlakken. Het is daarom voor gemeenten van belang te weten wat de bijzondere zorgplicht voor veteranen inhoudt en hoe deze in de praktijk wordt vormgegeven. Informatie hierover draagt bij aan het geven van de juiste hulp aan veteranen met zorg-, hulp- en ondersteuningsvragen. In de onderstaande tekst vindt u deze informatie.

Militairen krijgen de status veteraan als zij op een militaire missie/uitzending zijn geweest. Dit betekent dat de groep veteranen bestaat uit veteranen die nog werkzaam zijn binnen Defensie (veteranen in werkelijke dienst) en uit ex-militairen die Defensie hebben verlaten (veteranen post-actief). Nederland telt ruim 26.150 veteranen in werkelijke dienst en ruim 79.200 post-actieve veteranen.

Bijzondere zorgplicht voor veteranen

Een militaire uitzending leidt bij een kleine groep militairen tot psychische of psychosociale problemen. Deze problemen ontstaan soms pas jaren na de uitzending. De in de Veteranenwet beschreven bijzondere zorgplicht houdt in dat de overheid veteranen (en hun relaties) bijstaat als zij ten gevolge van de militaire inzet zorg nodig hebben bij revalidatie, re-integratie en bij het verkrijgen van materiele zorg, maatschappelijke ondersteuning of geestelijke gezondheidszorg.

De bijzondere zorgplicht voor veteranen in werkelijke dienst, wordt door Defensie

zelf ingevuld. Veteranen in werkelijke dienst zijn verplicht om gebruik te maken van de gezondheidszorgvoorzieningen van Defensie (zoals huisartsenzorg, bedrijfsgeneeskundige zorg, geestelijke gezondheidszorg, bedrijfsmaatschappelijk werk, revalidatiezorg, etc.).

Voor post-actieve veteranen (en hun relaties) wordt de bijzondere zorgplicht ingevuld door stichtingen en organisaties buiten Defensie, zoals het Nederlands Veteraneninstituut (NLVi), het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV) en het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Deze stichtingen en organisaties worden door Defensie (financieel) ondersteund. Het Veteranenloket vormt de start van het zorg- en hulpverleningsproces.

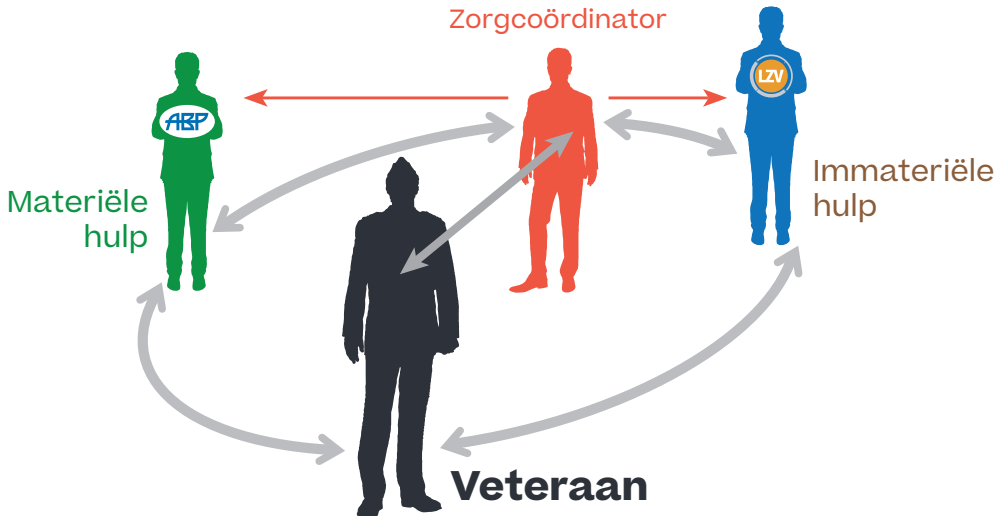
Het Veteranenloket van het Nederlands Veteraneninstituut (NLVi)

Post-actieve veteranen (en hun relaties) kunnen voor vragen op het gebied van zorg en ondersteuning, die een relatie hebben met de militaire inzet/uitzending, contact opnemen met het Veteranenloket. Het Veteranenloket is 24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar (telefoonnummer +31 (0)88 334 00 00, email veteranenloket@NLveteraneninstituut.nl). De medewerkers van het Veteranenloket inventariseren de hulpvraag en brengen de veteraan in contact met een zorgcoördinator. De zorgcoördinator begeleidt de veteraan en coördineert het verdere proces.

Zorgcoördinator

De zorgcoördinator inventariseert samen met de veteraan welke hulp- of ondersteuningsvragen er zijn en geleid de veteraan door naar de juiste zorg-, of dienstverlener. De zorgcoördinator begeleidt de veteraan gedurende het gehele hulpverleningsproces.

Veteranen kunnen zich bij het Veteranenloket melden met verschillende soorten hulpvragen. Er kan sprake zijn van immateriële hulpvragen, materiele hulpvragen of een combinatie

nederlands veteranen instituut

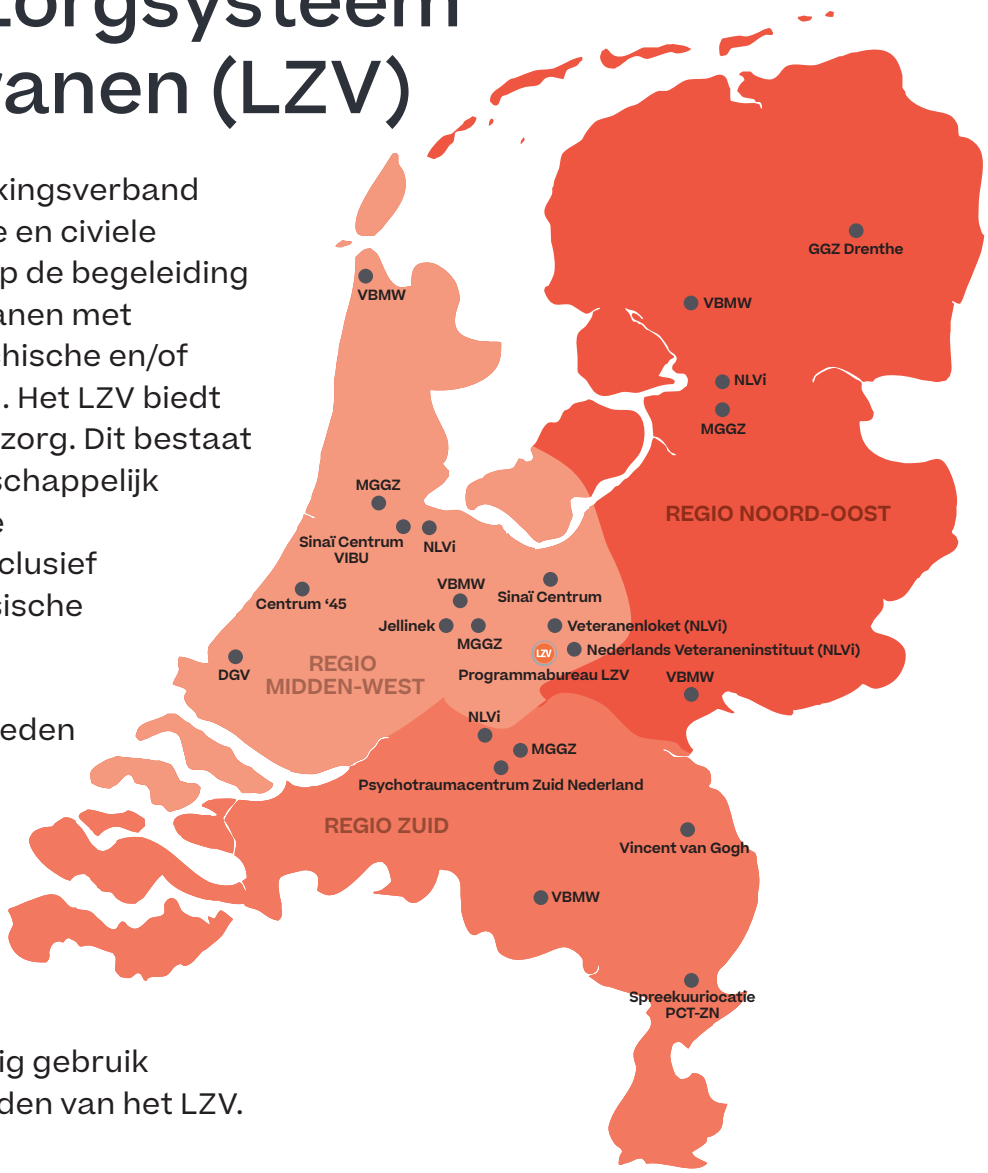
van beiden. Materiele vragen zijn vragen op het gebied van financiële vergoedingen (bijvoorbeeld het Militair Invaliditeitspensioen (MIP) en andere voorzieningen (bijvoorbeeld reiskosten die een veteraan maakt in het kader van een behandeling). Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) voert namens Defensie de materiele voorzieningen en vergoedingen uit. De zorgcoördinator coördineert en begeleidt dit proces.

Immateriële hulpvragen zijn zorgvragen, bijvoorbeeld vragen over psychische of psychosociale problemen die een relatie hebben met de militaire inzet/uitzending. Bij immateriële vragen wordt de veteraan door de zorgcoördinator doorgeleid naar het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV) waar behandeling plaats kan vinden.

De zorgcoördinator heeft tijdens het gehele zorg- en hulpverleningsproces (bij zowel materiele en immateriele hulpvragen) een coördinerende rol. De zorgcoördinator heeft dus geen inhoudelijk rol in de behandeling van veteranen bij psychische en/of psychosociale problemen

Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV)

Het LZV is een samenwerkingsverband van verschillende militaire en civiele zorginstellingen gericht op de begeleiding of behandeling van veteranen met uitzendgerelateerde psychische en/of psychosociale problemen. Het LZV biedt eerstelijns en tweedelijns zorg. Dit bestaat uit gespecialiseerd maatschappelijk werk en gespecialiseerde traumabehandelingen (inclusief verslavingszorg en forensische psychiatrie).

Ook de partner en gezinsleden van veteranen ervaren soms ingrijpende gevolgen door de militaire uitzending van de veteraan. Ook zij kunnen contact opnemen met het Veteranenloket en zo nodig gebruik maken van de mogelijkheden van het LZV.

nederlands veteranen instituut

KETENPARTNERS LZV
Nuldelijn - Diensten Geestelijke Verzorging (DGV) Defensie
Eerste lijn - Stichting NLVI • Veteranenloket (aanmelding en informatie) • Gespecialiseerd maatschappelijk werk - Veteranen-bedrijfsmaatschappelijk werk (VBMW) Defensie
Tweede lijn (gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg) - Psychotraumacentrum Zuid Nederland - GGZ Drenthe - Militaire Geestelijke Gezondheidszorg (MGGZ) Defensie - Centrum ‘45 - Sinaï Centrum
Aanvullende GGZ - Jellinek (verslavingszorg) - De Waag (onderdeel van De Forensische Zorgspecialisten) - Vincent van Gogh Instituut - Veteranen Intensieve Behandel Unit (VIBU)

Laagdrempelige ondersteuning - nuldelijnsondersteuning

Een veteraan kan naast vragen die inzet van een zorgcoördinator of zorgverlener vereisen ook alleen behoefte hebben aan een goed gesprek of praktische hulp. Deze hulp hoeft dus niet door een zorgcoördinator of zorgverlener van het Landelijk Zorgsysteem voor Veteren (LZV) te worden gegeven. Veteranen met dergelijke vragen kunnen terecht bij nuldelijnsondersteuning.

Nuldelijnsondersteuners zijn vrijwilligers, zelf vaak ook veteraan en verbonden aan veteranenverenigingen of veteranenontmoetingscentra.
Hier kan de veteraan terecht voor een goed gesprek en sociale steun. Een overzicht van beschikbare veteranenhulpverleners staat op www.disk-veteranen.nl. U vindt hier snel de persoon die binnen uw gemeente/regio de nuldelijnshulpverlening coördineert.

Hoe vindt financiering plaats?

De kosten van het maatschappelijk werk binnen het LZV worden door Defensie vergoed. Financiering van de tweedelijns zorg in het LZV vindt plaats vanuit de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg (Wlz). Bij medische problematiek die een relatie heeft met de werkzaamheden als militair kan Defensie -onder voorwaarden- de kosten vergoeden als dit niet door de eigen zorgverzekering wordt gedaan. In zulke situaties kunnen ook nog andere compensatieregelingen van toepassing zijn.

Bij materiele hulpvragen zal de zorgcoördinator altijd nagaan of er een instantie of wet is op basis waarvan een voorziening kan worden aangevraagd. Immers soms is de Wmo de voorliggende voorziening terwijl dit in andere gevallen de Veteranenwet kan zijn. De zorgcoördinator zal daarom in veel situaties in contact treden met Wmo functionarissen van de gemeente waarbinnen de veteraan woonachtig is.

Overzicht van de belangrijke contactgegevens

VETERANENLOKET

Het Veteranenloket is het contactpunt voor gemeenten bij vragen over de hulp- en ondersteuning van een in de gemeente woonachtige veteraan (en zijn relaties). Het Veteranenloket is 24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar. Via het Veteranenloket kunt u ook in contact komen met de zorgcoördinator van de veteraan indien deze reeds bij de ondersteuning is betrokken.

Telefoonnummer Veteranenloket:
+31 (0)88 3340000

Emailadres Veteranenloket:
veteranenloket@NLveteraneninstituut.nl

